

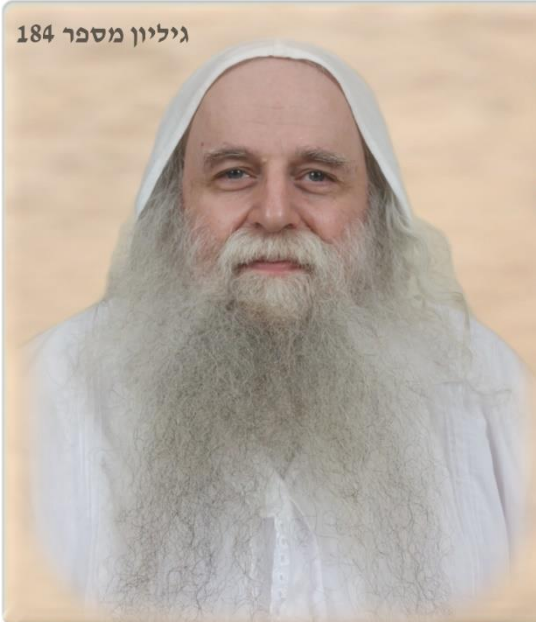

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת בא תשפ"ד

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

בהוצאת: אוריאל יעוץ ופטרונות בע"מ

יפה רום 40 ירושלים ת"ן

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

סרקו להורדה

הערה: מאמר זה הינו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת בא תשפ"ד – הטרם תדע?

למשה ואהרן לחזור אליו. אבל בסופו של דבר, הוא המשיך באותו קו.

זהו. זו נקודה למחשבה לכל מי שמנהל משהו. אם המצב מסתבך – 'הטרם תדע כי אבדה מצרים?' לזכור את זה. זו הנקודה למעשה שצריך לזכור.

לפעמים באים אנשים אלי לקבלת קהל ביעוץ רוחני, ושואלים אותי על העסק אם להמשיך או לא. אז אני שואל אותם מה המצב: יש הכנסות? יש הוצאות? יש חובות? מנתחים את המצב, ולפי זה, ולפי סיעתא דשמיא, אומר להם מה נראה לי לעניות דעתי.

והרבה פעמים באמת הבן אדם לא יודע מה לעשות, ולא דוקא מתוך גאווה. לפעמים הוא לא יכול להתמודד עם ההפסד. קשה לו נפשית, זה קשה לדימוי העצמי שלו, לדימוי המשפחתי שלו, לדימוי הציבורי שלו. כואב לו שהוא השקיע הרבה כסף וזה הלך לטמיון. הוא חושב שאולי יהיה נס וזה ישתנה, אולי הוא יכול לתקן. לפעמים אפשר לתקן. לפעמים אי אפשר לתקן. כדאי לצאת אפילו בהפסד, שלא יהיה גרוע יותר. אליהו הנביא אמר שתמיד יכול להיות יותר גרוע. אז שלא יהיה יותר גרוע, זה גם השג. זה גם השג.

בן אדם הוא כלום. בן אדם הוא כלום. לפעמים יודע מה לעשות, לפעמים הוא לא יודע מה לעשות, זו לא בושה. בושה בעיני זה להיות גאות. אבל לא לדעת מה לעשות? – כולנו בני אדם, לא יודעים תמיד מה לעשות. מאד קשה. היחידי שידע דעת עליון זה בלעם, ולא מומלץ להיות מתלמידיו של בלעם...

כן. אז זו הסוגיה. צריך להפנים אותה טוב טוב, כי זה לקח לכל החיים, בכל תחום, בכל ענין – "הטרם תדע כי אבדה מצרים"?
תבדוק טוב.

כן. הנושא השני הוא העונש, המכות שה' יתברך נותן למצרים. אז ידוע מחכמים, שכל מכה מְכַנֶּת כנגד אחת מהעבירות שמצרים עשתה לעם ישראל. המצרים התעללו בעם ישראל – ה' התעלל בהם, לנקום את נקמת ישראל, כי מי שפוגע בעם ישראל פוגע בה' יתברך. יש לו עסק עם בורא עולם, גם אם הוא יודע גם אם הוא לא יודע, זה לא משנה.

ערב טוב! שבוע טוב, חודש טוב! מה שלומכם? אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', פרשת בא תשפ"ד, ובשם ה' נעשה ונצליח.

"הַטְרַם תִּדְעַ כִּי אֲבָדָה מִצְרַיִם?" – זה מה שאמרו העבדים של פרעה לפרעה כשהם כבר קלטו את מפת הקרב ואת מה שקורה כאן, והם אמרו לו כבר: 'שחרר, שלח את האנשים'. מעניין מאד הדבר הזה. זה לקח שכל מנהיג צריך ללמוד – לקרוא את מפת הקרב ולהבין אם הוא הפסיד או מה המצב, אם צריך לסגת, אם צריך לוותר, אם צריך להתעקש. ואז הוא שומע בעצם בקול העבדים שלו, פרעה.

האם המנהיג צריך לשמוע בקול היועצים שלו והעם שלו והקרובים אליו? למשל, המן שמע בקול הקרובים אליו, והסוף לא היה טוב... וגם כאן בסופו של דבר, פרעה מתחרט בסוף, וממשיך להתעקש.

אבל זו לא רק שאלה למנהיגים, כי כל אחד מנהיג את עצמו, וכל אחד יש לו משפחה ואת בני ביתו, ואת מקום העבודה. בעסקים זה קורה הרבה: אנשים שמשקיעים באיזה עסק או באיזו השקעה ורואים שהכל מתמוטט – ומתעקשים להמשיך הלאה, לא, הם לא יוותרו. לפעמים בן אדם לא מוותר, והוא מצליח ומציל את המצב. ולפעמים הוא לא מוותר, והמצב נהיה גרוע יותר, הבן אדם מפסיד יותר, מפסיד את הכל.

איך אפשר לדעת? בשביל לדעת צריך סיעתא דשמיא, צריך 'דעת'. בשביל דעת צריך תיקון הדעת – תיקון הברית. וזה לא החלק החזק של פרעה ומצרים... עם כל תועבות מצרים. והעבדים קלטו כי כבר ראו את הנזק. והוא מתעקש גם כי ה' מכביד את לבו, וממשיך עד הסוף. בפרשות הבאות רואים מה היה הסוף – "וּפְרָעָה הַקְרִיב", עשה את כל המאמצים והתעלם מהמצאות. והסוף ידוע בקריעת ים סוף.

אז כל אדם שיש לו אחריות צריך להנהיג את האנשים שהוא מנהיג לשם שמים, מתוך ענוה, מתוך התיעצות, וגם תפילה ותשובה, ובדיקה האם הוא מבין נכון או לא. לפעמים היועצים נותנים עצות אחיפתל, אלה לא עצות טובות. לפעמים הם צודקים. לפעמים במשהו אחד הם צודקים. כאן המציאות טפחה על פניו, והוא לא רצה לשמוע. ובכל זאת, התכופך וקרא

ובאו נביאים מטעם עצמם, כל מיני שקרנים, ואמרו: 'לא. לא יבוא עונש. מה פתאום? הכל בסדר...' והכחישו את מה שאמר ירמיהו. ועם ישראל, חלק שמע להם, חלק לא קטן, ולא עשו תשובה. נחרב הבית. יצאנו לגלות.

אז יש דין ויש דיין, יש מדת הדין, יש עונש, יש שכר ועונש, יש גם שכר. יש גם שכר שאדם מקבל בעולם הזה, כן? "אדם אוכל פרותיהן בעולם הזה, והקרן קימת לו לעולם הבא". יש שכר של המצוות לעתיד לבוא. אז יש שכר, אבל יש גם עונש.

מי שחושב שבגלל שהוא אוהב את ה' הוא בן אדם נחמד, הכל יהיה בסדר – אז הוא טועה. אם אנחנו עוברים על התורה רחמנא לצלן, אז יכול להיות שנענש אם לא נעשה תשובה: תשובה שלמה, תשובה לשם שמים, תשובה כל העולמות כולם, תשובה – תשובה ה"א.

התשובה צריכה להיות מעומק הלב, לא מהפה ולחוץ. יש אנשים שחושבים שאפשר לרמות, להגיד: 'כן, אני מצטער שפגעתי בך', אבל זה רק מהפה ולחוץ, זה לא אמתי, בפנים הם אוהבים בדעה העיונית. הם רק מתנצלים כביכול מבחינה טקטית. האם זה נקרא לעשות תשובה? טוב, זה טוב יותר מכלום או מגרוע יותר, אבל זו לא תשובה. מהפה ולחוץ זה גם משהו. יש כאלה שאפילו את זה הם לא מסוגלים לעשות, לבקש סליחה מהפה ולחוץ. אבל זה לא הדבר האמתי. הדבר האמתי זה שבאמת תעשה תשובה אמיתית מהלב, "מוֹדָה וְלֹאֵב יִרְחֵם". לא מודה, לא עוזב – לא ירוחם.

ככל שאדם מרשיע יותר, קשה לו יותר לעשות תשובה. ככל שהוא נתון בידי היצר הרע שלו והמדות הרעות שלו – קנאה, גאווה, תאוה, שנאה, תחרות, כל המדות הקשות – יותר קשה לו לעשות תשובה, יותר קשה לו לבקש סליחה, יותר קשה לו לתקן את מעשיו ודיבוריו. ו"כל המחלל שם שמים בסתר, נפרעין ממנו בגלוי". בסוף נפרעים ממנו בגלוי, רחמנא לצלן.

"ואל תדון את חברך עד שתגיע למקומו". אה, אתה לא רוצה להגיע למקומו? אל תדון. אל תדון – לא תגיע למקומו. מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך. "וְאֶהְבֶּתְּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךְ". אם אפשר ללמד זכות – תלמד זכות, אל תחפש ללמד חוב, כי גם אצלך ימצאו את החוב מהר מאד, גם משמים וגם מהארץ.

"בַּמִּדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד – בַּה מוֹדֵדִין לוֹ": מי שמרחם – מרחמים עליו, מי שמלמד זכות – מלמדים עליו זכות, מי שמדבר לשון הרע – נענש, כי הוא שליח של הנחש הקדמוני, לא פחות. אם הוא מוציא שם רע, אוי ואבוי לו. כל דבר מדויק. יש דין. יש דיין. יש בית דין של מעלה.

וכאן אנחנו רואים את זה במכות, מכות מצרים. בכל מכה, כנגד מה שהתעללו בעם ישראל הם חטפו את המכה המתאימה. זה משטר של גילוי פנים. היינו בהסתר פנים גדול במצרים. והתחיל התהליך של הגאולה. נולד מושיען של ישראל, הוא גדל, עבר נסיונות, הגיע הזמן וקיבל את השליחות, בא לעשות את השליחות שלו, קיבל תוקף משמים לעשות את השליחות שלו בפרהסיא – ומי שהתנגד לו נענש, זהו.

ואז כשיש משטר של גילוי פנים, זאת אומרת שה' יתברך מתגלה בעולם, במקרה הזה דרך משה רבינו ודרך הנסים והנפלאות ודרך המכות שהוא נתן למצרים – זה זמן מבורך ומשמח לצדיקים, אבל זה זמן מסוכן מאד למי שלא צדיק, כי כשיש גילוי פנים התגובה משמים היא חדה מאד ומהירה מאד.

זו עוד נקודה מעניינת: את הבן אדם דנים כל הזמן – יכול להיות שעשה משהו, אמר משהו, ודנו אותו בבית דין של מעלה וגזרו עליו גזירה, רחמנא לצלן. והוא בטוח בעצמו, הולך בדעתו, תקיף בענינו. הוא בכלל לא יודע שכבר הגזירה נגזרה ולך תדע אם אפשר לבטל אותה בכלל. הוא לא יודע מזה כלום. זה גם כן 'הטרים תדע', כן? הבן אדם לא יודע, 'מרגיש בנוח', חושב שהוא מלך העולם. יש רק מלך העולם אחד.

אותו דבר עם כל מיני אומות שעושות כל מיני מעשים, 'מרגישות בנוח' – ומשמים כבר נגזר עליהם. "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". כל האימפריות העצומות, כולן נעלמו. ועם ישראל, עם קטן – חי וקיים.

כמה שניסו לחסל בכל דור ודור, ועוד מנסים – זה לא מצליח. וזה לא יצלח, כי אנחנו עם ה', "ממלכת כהנים וגוי קדוש". ה' יתברך נתן לנו את התורה, אנחנו קיבלנו על עצמנו את התורה, והעולם מתקיים רק בזכות התורה – שאם לא היינו מקבלים את התורה, היה מחזיר את העולם לתהו ובהו.

אז אי אפשר לפגוע בעם ישראל. ה' יתברך משתמש באומות להעניש לפעמים את עם ישראל על עוונותינו, אבל אי אפשר להשמיד את עם ישראל, כי בלי עם ישראל העולם לא מתקיים שניה.

זהו. אז העונש הזה שה' נתן למצרים, זה גם כדי להעניש את מצרים על מה שהם עשו, אבל גם שאנחנו עם ישראל נקלוט שיש דין ויש דיין ויש מדת הדין.

בכל דור ודור נוצרות כל מיני דעות כוזבות של כל מיני הוגי דעות, ממציאים משכלם, מלבס. לפעמים הדעות, יש להם איזה ניצוץ של אמת. מה שזה לא תורה אז "חֻקְמָה בְּגוֹיִם – תִּצְמָן", "תִּזְרָה בְּגוֹיִם – אֵל תִּצְמָן". 'הקב"ה הסתכל בתורה וברא את העולם' – אז האמת זו התורה, פשוט רמז דרש וסוד.

אז אמרתי, מדי פעם יש כל מיני דעות שצומחות בעולם, כל מיני אפנות, אידאולוגיות וכדומה, שיש בהם ניצוצות של אמת, רק ניצוצות. אם זו לא תורה, אז זו לא תורה. תורה זו לא 'אידאולוגיה' – תורה זו תורת ה'.

אז אחת האידאולוגיות האלה, ההשקפות, היא כביכול שה' הוא רק טוב והוא לא מעניש, ושכל אחד יעשה מה שהוא רוצה, ושהעולם חפשי, אין דין ואין דיין, כביכול. אם הבורא קיים, הם אומרים, אז הוא לא מתעסק בקטנות, וודאי שהוא לא מבדיל בין עם לעם. כל הדעות האלה קיימות עד היום. אז כל זה הַפְךְ התורה. ה' יתברך יש לו מדת הדין. נכון שיש גם את מדת החסד, מדת הרחמים, ולא הכל הולך רק על פי דין וזהו. ה' יתברך יכול גם כן לשתף את מדת הרחמים.

ואת כל זה לומדים היטב בתורת הקבלה, מתי ואיך אפשר לעורר את מדת הרחמים, מתי אי אפשר, באיזו הנהגה מדובר – של וא"ו וה"א אחרונה של שם הוי"ה, או של יו"ד ה"א של שם הוי"ה, היו"ד והה"א של שם הוי"ה.

ה' יתברך יש לו הנהגה של שלשה קוים: קו ימין, קו שמאל, קו אמצעי. מי שמבטל, כביכול, הוא רוצה לבטל באופן תאורטי, אחד מהקוים – הוא כופר, הוא כופר בתורה, כי יש שלשה קוים.

אז אי אפשר להגיד שהכל רק נחמד והכל יהיה רק נחמד. זה מה שהיו אומרים נביאי השקר בזמן ירמיהו – והם גרמו לחורבן, כי היה זמן של דין, ה' כעס והקפיד על עם ישראל על העבירות שעשינו, שלח את ירמיהו הנביא, נביא האמת, להוכיח אותנו –

זה צריך להטריד אותנו, כי אנחנו מתקרבים לגאולה השלמה, שגם היא בשלבים. וכך שבגאולה השלמה ה' שוחט את היצר הרע הפרטי והכללי, ואז ברוך ה' לא יהיו לנו נסיונות, הכל יהיה בסדר. אבל עד שזה קורה יש זמן, ובזמן הזה כולם נבחנו: נבחנים מי הם, מה הם, במה הם בוחרים, מה הם אומרים, מה הם עושים. והתגובה משמים היא מהירה וחדה מאד.

הנה, עכשיו למשל שאנחנו במלחמה הזו הנוכחית – לפני המלחמה היו מחלוקות, פתאום יש מלחמה קשה – יש אחדות. מה יהיה אחר כך? האחדות מגנה עלינו. כשה' רואה שאנחנו באחדות מדת הדין לא פוגעת. פוגעים באחדות – ה' ירחם. ועכשיו אנחנו בהסתר פנים, אבל הולך ומתקרב הגילוי פנים, מאד, בהתחלה בסתר, אחר כך חצי בגלוי. כל פעם האחוזים של ההתגלות של ה' יתברך בעולם ילכו ויגדלו. ואז האחריות גדולה יותר, וההקפדה גדולה יותר, והתגובה גדולה יותר, ואזי לו למי שעושה דברים רעים ואומר דברים רעים.

וגם עם ישראל, במקום להיות עם מפורד ומפוזר, הוא הופך להיות "ממלכת כהנים וגוי קדוש", כלי שלם, שלם וזך ובנוי. על פי הקבלה, בכל תהליך יש שלשה שלבים: ראש-תוך-סוף. בכל שלב של כל דבר, בכל תהליך יש שלשה שלבים: ראש-תוך-סוף. גם בגאולה יש ראש-תוך-סוף. גם בכל שלב בגאולה יש ראש-תוך-סוף. מי שזוכה יכול להשיג באיזה שלב אנחנו נמצאים. זה יותר מאפשר לו להבין את מפת הקרב.

נקח למשל שידוך של בחור עם בחורה למען הקמת בית בישראל – אז יש בזה גם כן שלבים, ראש-תוך-סוף: ההיכרות, הבניה, ומימוש החתונה – דוגמא. גם עסק: בן אדם חושב על העסק, עד שהוא מקים את העסק, עד שהעסק פועל, עד שהוא מתחיל להכניס כסף – ראש-תוך-סוף. אז בכל דבר יש ראש-תוך-סוף.

אז באיזה שלב אנחנו נמצאים? "לאלקים פתונים". כל אחד ינסה להבין בעצמו. אבל אין שום ספק שה' יתברך מתחיל להתגלות – בהתחלה כביכול בטבע, כמו שכל המכות הן על ידי עשיה כל שהיא של השליח, שזה משה רבינו, אהרן הכהן, ואחר כך ה' מביא את המכה. זאת אומרת, זה מעל הטבע אבל בתוך הטבע. אם ה' מביא רוח קדים, אז אפשר לטעות שזה טבע. זה עדיין מעורבב. בהתחלה בכלל החרטומים עושים כישופים שהם אותו דבר כמו המכות, אחר כך כבר לא.

"כך היא גאולתן של ישראל", "קמעא קמעא" כאילת השחר, זה הולך ונהיה ברור יותר וברור יותר. ובכל שלב הנסיון קשה יותר: מי לה' אלי, מי ליצר – ליצר. אם אנשים חושבים שהם יוכלו להחזיק מעמד באיזה מעמד רם שיש להם בלי תיקון, אז הם טועים. זה לא משנה על מה אני מדבר, אם זה משהו רוחני או משהו אחר – כל אחד יבין על פי מה שהוא באמת.

אז אם יש אנשים שהם מחופשים באיזה תפקיד – זה יתגלה, אי אפשר להסתיר את זה, יותר ויותר. וזה כתוב: "אָבָן מְקִיר תִּזְעַק". הקיר של הבית של האדם יצעק שהוא עושה עבירה, שהוא רמאי, שהוא רשע, שהוא, לא משנה, מה שהוא. למה? – כי מתחיל הגילוי פנים. ולעמוד בגילוי פנים, בנבואה, ברוח הקודש – זה לא דבר קל, זה לא תענוג בכלל, זו אחריות.

תראו מה שעבר על משה רבנו מהרגע שהוא התמנה ועד סוף ימיו. בטח היה לו עונג שהיה בקרבת ה' ודיבר, ה' דיבר אתו, והכל טוב ויפה. אבל הוא הקפיד אתו כחוט השערה. אנחנו יכולים לעמוד בזה? בני אדם יכולים לעמוד במה שהוא עמך? אנשים רוצים את העונג של קרבת האלקים בלי האחריות, וחושבים על קרבת האלקים שהאלקים יעשה מה שהם רוצים, כי הם מנהלים את העולם – לא. מסתבר שלא.

האלקים הוא המנהל את העולם, והוא דורש דברים מבני אדם, גם מישראל וגם מהאומות, האומות יש מהן גם כן דרישות, גם שבע מצוות בני נח וגם התנהגות מוסרית, התנהגות נכונה, מדות טובות – זה מחייב את כל בני האדם. ככה כתוב בספר הקדוש 'תנא דְבִי אליהו'. כדאי לכם להתעמק בו. הוא מביא יראת שמים והרבה מאד ידיעות על היחס בין הבורא יתברך לבריותיו, מאד מאד. ספר מופלא.

זהו. אז אנחנו רואים בפרשה איך הגילוי פנים לטובת עם ישראל ואיך הגילוי פנים פוגע בפרעה ובמצרים, עד שהוא משרר, משלח את העם. וה' יתברך אומר: 'זה לא רק בשביל פרעה ולהעניש אותו על מה שהם עשו. זה כדי שתדעו, ישראל, שתדעו את כחותי ואת יכולותי, כן? כביכול, במלים שלי, ושתזהרו, אתם הולכים לקבל את התורה'. 'תקבלו את התורה?' – 'כן, "נעשה ונשמע"' – טוב, בוא נראה אם נקיים, לא נקיים, איך נקיים, בְּפֶרֶט, בְּפֶלֶל, בדור ההוא, בכל הדורות, עד סוף הדורות.

החוזה הזה, הברית הזאת שה' כרת עם עם ישראל – זו ברית עולם, לעולמי עד. אז צריך לעמוד, להשתדל, להשתדל לעמוד במחויבות. יש לנו מחויבות. ואם לא עומדים במחויבות, אנחנו נענשים, בעולם הזה, וגם מי שמתלק מהעולם הזה מחכה לו מסכת לפי מה שהוא 'בישול' פה. ואחר כך אחרי שיקבל את העונש יקבל את השכר. קודם הוא מקבל את העונש. אז לנו, אז לנו מיום הדין. אז לנו.

רואים אצל רבינו הבעל שם טוב הקדוש בספר 'שבחי הבעש"ט', רואים שהוא היה שומע כרוזים מלמעלה, הכרזות של בית דין. וואו, כל אחד רוצה לשמוע... לא. לא, לא, לא, זה לא קל לשמוע כרוזים של מעלה ולדעת מה הולך להיות. ולפעמים אפשר לשנות מה שהולך להיות, ולפעמים אי אפשר לשנות. אז למה מודיעים לצדיקים? – שהם ישתדלו.

הנה, כמו שה' הודיע לאברהם אבינו שהוא הולך להפוך את סדום ועמורה, שישתדל. לא היה לזה סיכוי, אבל זה כדי ללמד אותנו לבקש רחמים, ושהעולם הוא לא הפקר, ושאים היו צדיקים בסדום ועמורה – הם היו מגנים. אבל לא היו.

האנשים מרגישים בנות, כי יש בחירה חפשית ויש הסתר פנים. כל אחד אומר, עושה, צועק, מבזה ושאר עבירות. אבל הכל נרשם. אדם שכח מה שהוא אמר, מה שהוא עשה. בשמים לא שכחו – כבר דנים את האדם. והוא בכלל לא מבין אחר כך למה יש לו צרות, למה זה קורה, מה קרה, מה... 'מה עשיתי? אני בסדר. אני בסדר...' אדם רוצה להגיד כמה הוא בסדר וכמה אחרים לא בסדר.

להפוך את הסדר: שיפּשפּש במעשיו שלו, ולא במעשיו של מישהו אחר. אם אתה מפּשפּש במעשיו של מישהו אחר – יפּשפּשו במעשיו שלך. "מָאֵד מָאֵד הוּי שְׁפַל רוּחַ, שְׁתִּקּוּת אָנוּשׁ וְרָמָה".

אז אנחנו צריכים ללמוד מכל הסוגיות שבתורה מה אנחנו יכולים לתקן, במה אנחנו יכולים להשתפר, איפה הטעויות שלנו. ואת זה אנחנו עושים במסגרת 'דרך עץ החיים', בסיעתא דשמיא, למען שמו באהבה, ולמען עמו ישראל, כדי שאנחנו נגיע לתיקון השלם במהרה ברחמים!

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק בעבודתו יתברך

ולשמור על אחדותו של עם ישראל ועל ענוותנותו!

זו מדה גדולה, להיות ענו. להתפלל שנהיה ענוים.

לחיים! לחיים! לחיים! כל טוב סלה!

שבת שלום ומבורכת לכל בית ישראל.

מתוך נפשי – סיבת הסבל והכאב בחבלי משיח

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

ז' שבט תשפ"ד

לעילוי נשמות הנופלים • לרפואת הפצועים • להחזרת החטופים • לשמירה על החיילים.

- א. מטרת הכאב היא לעורר אותנו לעבודת ה' ית'. הכאב גם מכפר על עוונותינו הרבים, מגלגול זה ומגלגולים קודמים.
- ב. לכן על כל אדם שבאים עליו יסורין מוטלת החובה לבדוק את מעשיו ולתקן את הדרוש תיקון – בכל המישורים, המעשיים והרוחניים.
- ג. אנו בתקופת חבלי משיח, על כן מתרבים הכאבים והנסיונות לפרט ולכלל.
- ד. עלינו להתפלל לבורא עולם שירחם עלינו ברחמיו הפשוטים ולהתחזק בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, לעשות חסד ולזכות את הרבים, מתוך ענוה ואחדות.
- ה. כל הקלקולים והדעות הכוזבות מכל הדורות וכל היצרים מתנקזים לדור שלנו – על מנת שנתקן את כל הרע! ו"בתחבולות תעשה לך מלחמה", במלחמת היצר הרע הפרטי ובמלחמת היצר הרע הכללי.
- ו. הכאב מביא לבידור. והבידור מביא לאמת, לדיוק בבחירה ולתיקון השלם.
- ז. את הפגמים של הזולת קל לראות. את הפגמים של עצמנו קשה מאד לראות ולשנות! ו. אדם הפוגם בקדושה – סופו לקטרג על הצדיקים.
- ח. "למה רגשו גוים ולאמים יִהְיוּ רִיק" מתקיים אל מול עינינו.
- ט. מול קטרוגי אומות העולם עם ישראל מחויב לשמור על האחדות בין כל פלגי העם ולדעת שלכולם יש תפקיד וחשיבות גדולה אצל ה' ית' – כל ישראל הם אברי השכינה הקדושה!
- י. הקשר המיוחד והיחידי בין ה' ית' לעמו ישראל ילך ויתגלה לעיני כל העולם! הקשר הזה יתבטא בנסים גלויים שה' ית' יעשה לעמו ישראל בהדרגתיות עד הגאולה השלמה והנצחית.
- יא. הדרגה הבסיסית של הדבקות בה' ית' – היא לחשוב עליו בכל רגע!
- יב. הצורך בקיום תורה ומצוות הוא מעל השכל המודרני, הוא 'מעל טעם ודעת'.
- יג. אל תתוכח עם היצר הרע. פשוט אל תקשיב לו – גרש אותו ממך בכח!
- יד. אם יש לך תלונות וטענות רבות, זה מפני שטרם הפכת 'אני' ל'אין'.
- יז. ניצוצות הקדושה עדיין שבויים בקליפה וממתנינים לצדיקים שיעלו אותם משם, בגבורה ולמען שמו באהבה.
- יח. כלו כל הקצין רק תשובה מעכבת: תשובה שלמה, תשובה לשם שמים, תשובת כל העולמות כולם, תשובה – תשוב ה"א.
- יט. ככל שהלחץ גובר הגאולה קרבה, והמאמץ הנדרש לתיקון השלם של הפרט ושל הכלל גובר עוד ועוד.
- כ. צריך לקרוא ולהפיץ ברבים בחינם את ספרנו 'דרך עץ החיים'. יש ביכולתו לעזור בתיקון הפרט והכלל – ולהמתיק את הדינים. ניתן להורידו חינם מאתר החסידות. ניתן לתרום כסף למען הפצתו חינם לזיכוי הרבים ולהצלת הדור.
- כא. אל תבזבז את הזמן בנושאים שאין ביכולתך לשנות! השקע את זמנך היכן שניתן לזכות את הרבים ולהמתיק את הדינים!

לחיים! לחיים! לחיים! להתחזק בעבודתו ית'.